

Ainevaldkond „Võõrkeeled“**ÜLDALUSED****Võõrkeelepädevus**

Võõrkeelte õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane võõrkeelepädevus, s.o suutlikkus mõista ja tõlgendada võõrkeeles esitatut, suhelda eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid; mõista ja väärtustada erinevaid kultuure, oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi; mõista, et elus on vaja vallata mitut võõrkeelt. Võõrkeelte õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab autentset teiskeelses keskkonnas iseseisvalt
- 2) toime tulla;
- 3) on võimeline osalema erinevates võõrkeelsetes projektides, jätkama õpinguid emakeelest erinevas keeles ning on konkurentsivõimeline tulevases tööelus;
- 4) tunneb erinevaid keeli kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure;
- 5) mõistab oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;
- 6) omandab edasiseks õppimiseks vajalikud oskused, mis suurendavad enesekindlust õppida võõrkeeli ja suhelda võõrkeeltes.

Ainevaldkonna õppeained ja maht

Ainevaldkonda kuuluvad A-võõrkeel ja B-võõrkeel. A-võõrkeelena õpitakse inglise, prantsuse, saksa või vene keelt, B-võõrkeelena inglise, prantsuse, saksa, vene või muud võõrkeelt. A- ja B-võõrkeele valib kool, arvestades kooli võimalusi ning õpilaste soove. Kui kooli õppekavas on põhikoolis võimalik õppida C keelt, on soovitatav õpilaste soove ja kooli võimalusi arvestades õpetada prantsuse, saksa, vene või muud võõrkeelt.

A-võõrkeele õppimist alustatakse I kooliastmes ja B-võõrkeelt II kooliastmes.

Võõrkeelte nädalatunnid jaotuvad kooliastmeti:

I kooliaste:

- 1) A-võõrkeel – 3 nädalatundi

II kooliaste:

- 1) A-võõrkeel – 9 nädalatundi
- 2) B-võõrkeel – 3 nädalatundi

III kooliaste:

- 1) A-võõrkeel – 9 nädalatundi
- 2) B-võõrkeel – 9 nädalatundi

Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Võõrkeeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, arendavad erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi. Võõrkeeled arendavad kultuuriteadlikku suhtlusvõimet, andes teadmisi eri maade ja eri keeli kõnelevate rahvaste kohta.

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning selles kirjeldatud keeleoskustasemetest. Kõigi võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Õpitulemused erinevates osaoskustes on esitatud ainevaldkonnakava lõpus keeleoskustasemete tabelis punktis 2.4. Raamdokumendi ja Euroopa keelemapi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab motiveerida õpilasi õppima võõrkeeli, arvestada nende ealist ning individuaalset eripära, suunata erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning anda õpilastele objektiivset tagasisidet saavutatu kohta. Kõik see toetab õpimotivatsiooni püsimist ning iseseisva õppija kujunemist. Nüüdisaegne keeleõpe on allutatud kommunikatiivsetele vajadustele, lähtutakse õppijast ja tema suhtluseesmärkidest. Keeleõppes on tähtis eelkõige keele kasutamise oskus, mitte pelgalt keele struktuuri tundmine. Keeleline korrektsus kujuneb õpilasel pikaajalise töö tulemusena. Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse – kuulamise, lugemise, rääkimise ja kirjutamise – arendamise kaudu, seepärast on ka õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Neid osaoskusi õpetatakse lõimitult. Keeleõpe rikastab mõtlemist, arendab oskust end täpselt väljendada, luua tekste ning neist aru saada. Nendes valdkondades toetub võõrkeeleõpetus emakeeleõpetusele ja vastupidi.

Põhikooli õpilases arendatakse oskust võrrelda oma ja võõrast kultuuri, leida nende sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

Võõrkeeleõpe nõuab avatud ning paindlikku meetodilist käsitust, et kohendada õpet õpilase vajaduste järgi. Õpilaskeskse võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õpilase aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiate kujundamine;
- 2) keeleõppes kasutatava materjali sisu vastavus õpilase huvidele;
- 3) erinevate aktiivõppevormide (sh paaris- ja rühmatöö) rakendamine;

- 4) õpetaja rolli muutumine teadmiste vahendajast õpilase koostööpartneriks ning nõustajaks teadmiste omandamises;
- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine õpilase eesmärkide ning vajaduste põhjal.

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtluses, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed; erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õppe kestusest ja tundide arvust.

Üldpädevuste kujundamine

Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja käitumise – õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiva õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Võõrkeeleõpetuse eesmärkides ja tulemustes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatikapädevust, ettevõtlikkuspädevust, digipädevust) seotud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arengut toetatakse õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma ja aktseptima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on sotsiaalne ja kodanikupädevus tihedalt seotud väärtuspädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa erinevad õpitöövormid (nt rühmatöö, projektõpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on tihedalt seotud õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt).

Suhtluspädevus on võõrkeeleeõppes keskne. Võõrkeeleeõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeletes. Koos suhtluspädevusega arendatakse õppijas oskust võrrelda oma ning võõra kultuuri sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Esmalt õpitakse võõrkeeles nt arvutama ning seejärel vastavalt keeleoskuse arengule mõistma erinevate elu- ja tegevusvaldkondade tekste, sh teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid eri liiki tekste luues, korrigeerides ja esitades.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärgid ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

Digipädevus on suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppides, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes; leida ja säilitada digivahenditega infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomises ja kasutamises; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Võõrkeelte valdkonna lõiming teiste ainevaldkondadega

Võõrkeelte ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleeõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelevahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Võõrkeelte omandamisel tuleks kasutada koostöös teiste ainevaldkondadega keeleoskuse integreeritud õppematerjale, s.o lõimitud aine- ja keeleõpet (LAK-õpe, keelekümbel). Võõrkeeleskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikaile (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Keel ja kirjandus. Võõrkeeltel on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeleõppes rakendatakse emakeeles omandatud teadmisi: arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides leiduvate sümbolite, graafikute, tabelite ja diagrammide mõistmise ning tõlgendamise oskuse arendamine.

Loodus- ja sotsiaalsed. Lõiming kujundatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ja järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuuriteadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma erinevate maade kultuurisaavutusi nii teemade (nt „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“) kui ka vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust.

Tehnoloogia. Erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu teadvustatakse tehnoloogia arengusuundumisi, seejuures arutletakse nt tehnoloogia kasutamisega kaasnevate võimaluste ja ohtude üle või tutvutakse eri valdkondade teadussaavutustega.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeleõppes (nii nagu kehalises kasvatuseski) tuleb sallivalt suhtuda kaaslastesse, järgida ausa mängu reegleid ning teha koostööd.

Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad erinevais kooliastmeis õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine: „Õppimine ja töö“. Kujundatakse iseseisva õppimise oskus, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Võõrkeelt õppides omandatakse eneseanalüüsiks ja enda tutvustamiseks vajalikku sõnavara, et ennast võõrkeeles esitleda ja oma mõtteid arusaadavalt

edasi anda. Õpe võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt käivad õpilased ettevõtteis, tutvuvad ainevaldkonnaga seotud ametite, erialade ja edasiõppimisvõimalustega. Nii kujuneb oskus koostada õpinguile ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng: „Kodukoht Eesti”. Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ning keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning, väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma vastuseid keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: „Mina ja teised“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Kodukoht Eesti“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ja toetub oma tegevuses riigi kultuuritraditsioonidele ning arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet: „Kodukoht Eesti”, „Riigid ja nende kultuur”. Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktika eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskond: „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;

6) tehnoloogia ja innovatsioon: „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus: „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes järgib tervislikku eluviisi, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8) väärtused ja kõlblus: „Mina ja teised“, „Kodu ja lähiümbrus“, „Kodukoht Eesti“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õpet kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseiks ning iseseisvaiks õppijaiks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) mitmekesistatakse õpikeskkonda: muuseumid, näitused, teater, kino, kontserdid, arvuti/multimeediaklass, õpilasvahetus, õppereisid, kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega jne;
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh aktiivõpet: rollimängud, arutelud, diskussioonid, projektõpe jne.
- 8) Õppesisu käsitlemise valiku teeb aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkonnapädevused ning ainepädevused oleksid saavutatud.

Hindamise alused

Õpitulemuste hindamise eesmärgid on toetada õpilase arengut, innustada õpilast sihikindlalt õppima, kujundada õpilase enesehinnangut, tekitada huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luua seega alus elukestvale võõrkeeleõppele. Hindamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sh esituste, kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundega, osutades võimalustele neist üle saada.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi sisaldavate õpitulemuste kohta (nt huvi tundmine, väärtustamine, reeglite järgimine, teatmeallikate kasutamine) antakse tagasisidet.

Tagasiside andmisel (sh keelelistele õpitulemustele) kasutatakse kõrvuti õpetaja hinnangutega õpilaste enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid, võttes vajaduse korral abiks nt Euroopa keelemapi.

Hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab õppe:

- 1) vajaduse korral rühmades;
- 2) klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega.

PÕHIKOOLI AINEKAVAD

A-võõrkeel

Inglise keel

Õppeaine kirjeldus

A-võõrkeel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks A-võõrkeele õppe tähtsamaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeeleõppeks motivatsiooni. Võõrkeele kui suhtlusvahendi omandamine nõuab pikaajalist pingutust, mis eeldab õppija aktiivset osalust. Õppija keeleoskuse arengut toetab lõimitud aine- ja keeleõpe. Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ning õpitava keele kasutamisel.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamiseni. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õpilase võime mõista ja luua tekste. Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust. Põhikoolis on teemade käsitlemise lähtekohaks „Mina ja minu lähiümbrus“. Kõigis kooliastmes ning klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad.

Teemasid käsitledes lähtutakse vastava kooliastme õpilaste kogemustest, huvidest ning vajadustest. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeeles võib vajaduse korral selgitusi anda.

Oluline on ka õpioskuste arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ja analüüsida oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi. A-võõrkeele õppimisel saadud õpioskused aitavad omandada järgmisi võõrkeeli.

Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ning lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte. Õpet kavandades lähtutakse didaktikaprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest). Kõigis kooliastmeis on tähtis osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse üha enam tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Õpitava võõrkeelega tihedama kontakti loomiseks, suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Selleks sobivad mitmesugused ülesanded, nt iseseisev lugemine, teabe otsimine eri allikaist, õpetaja juhendamisel tehtavad projektitööd, mille käigus rakendatakse kõiki osaoskusi. Õpilaste motiveerimiseks tuleks aidata neil leida kirjasõpru, korraldada õppereise ja õpilasvahetust ning kutsuda keeletundi õpitavat keelt emakeelena kõnelejaid.

Kõigis kooliastmeis on vaja õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õpilase iga edusammu. Tunnustatakse ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse normaalse keeleõppe osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida.

Õppe- ja kasvatusesmärgid

A-võõrkeele õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi. Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) saavutab iseseisva keelekasutaja taseme, mis võimaldab selles keeles igapäevastes situatsioonides suhelda ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid originaaltekste;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning pidevalt täiendada oma keeleoskust;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest (Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa, Kanada) ja nende kultuurist;

6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteoseid, sõnaraamatuid, internetti), et leida vajalikku infot teisteski valdkondades ja õppeainetes.

A-võõrkeele õpitulemused, õppesisu ja õppetegevused I kooliastmes

3. klassi ainekava A-võõrkeeles, 4 tundi nädalas, 140 tundi aastas

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist;
- 5) suhtub positiivselt võõrkeele õppimisesse;
- 6) kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist, seostamist) võõrkeele õppimiseks; 7) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.

Keeleoskuse taotletav tase 3. klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A1.2	A1.1	A1.2	A1.1

Õppesisu

- 1) MINA JA TEISED – enese ja kaaslaste tutvustus;
- 2) KODU JA LÄHIÜMBRUS – pereliikmed, kodu asukoht;
- 3) KODUKOHT EESTI – riik, pealinn, rahvused; aastaajad, kodukoha kirjeldus;
- 4) IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid;
- 5) VABA AEG – lemmiktegevused ja eelistused.

Õppetegevused

I kooliastmes on oluline mängulisus, suur kaal on salmidel ja lauludel. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Omandatakse esmane sõnavara. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis. Õpilased õpivad võõrkeele häälikuid eristama ning omandavad õige häälduse. Loetakse ja kirjutatakse seda, mis on suuliselt juba õpitud. Peamise õpistrateegiana kasutatakse õpitu kordamist ning seostamist. Tunnis juhitakse õpilasi töötama nii paaris kui ka rühmas.

Metoodilisi võtteid valides lähtutakse eakohasusest. Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- 2) loetellu sobimatu sõna äratundmine;
- 3) kuuldu põhjal pildi täiendamine;
- 4) tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (nt bingo);
- 5) laulude ja luuletuste kuulamine ning nende põhjal ülesande täitmine (nt ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine);
- 6) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 7) häälega lugemine;
- 8) rääkimine pildi alusel;
- 9) ära kirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine.

A-võõrkeele õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 2) mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- 3) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 4) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;
- 5) teadvustab eakohaselt õpitava maa ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 6) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keeleoskuse taotletav tase 6. klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A2.2	A2.2	A2.2	A2.2

Keeleteadmised

LAUSEÕPETUS: õigekiri õpitud sõnavara piires; sõnajärg jaatavas, eitavas, küsivas lauses; rindlaused; kaudne kõne (saatelause olevikus); suur ja väike algustäht (kuud, nädalapäevad, keeled, riigid); kirjavahemärgid (punkt, koma, küsi- ja hüüumärk, ülakoma); rinnastavad sidesõnad (too, or); alistavad sidesõnad (when, because).

TEGUSÕNA: põhi- ja abitegusõnad; modaaltegusõnad (can, must, may); isikuline tegumood (Present Simple, Past Simple Future Simple, Past Continuous, Present Perfect). Enam kasutatavad reegli- ja ebareeglipärased tegusõnad; going-to tulevik.

NIMISÕNA: ebareeglipärane mitmus (man/men, tooth/teeth); aluse ja öeldise ühildumine; umbmäärane ja määrav artikkel+loendamatu nimisõna; artikli puudumine; enam kasutatavad väljendid artiklitega ja ilma (go home, have a headache, go to the theatre).

OMADUSSÕNA: omadussõnade võrdlusastmed; omadussõnade võrdlemine (as...as, more...than); so/such + omadussõna.

ASESÕNA: siduvad asesõnad (that, who); omastavate asesõnade absoluutvormid (mine, yours); umbmäärased asesõnad ja nende liitvormid (some/any/no).

EESSÕNA: aja-, koha- ja viisimäärustes esinevad eessõnad; enam kasutatavad eessõnalised väljendid (next to, in the middle).

ARVSÕNA: põhi- ja järgarvud; lihtmurrud (pool, veerand); kuupäevad, aastaarvud.

MÄÄRSÕNA: määrsõnade moodustamine; sagedusmäärsõnad (liitega -ly); järjestavad määrsõnad; ebareeglipärased määrsõnad (fast); viisimäärsõnad; hulga- ja määramäärsõnad (a little, a few).

SÕNATULETUS: arvsõna tuletusliited (-teen, -ty); nimisõna tuletusliited (-er, -or); määrsõna tuletusliide -ly.

Õppesisu

I kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

MINA JA TEISED – iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine;

KODU JA LÄHIÜMBRUS – kodu ja koduümbros, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised;

KODUKOHT EESTI – Eesti asukoht, sümboolika ning tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm; käitumine looduses;

RIIGID JA NENDE KULTUUR – õpitavat keelt kõnelevate riikide (Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa, Kanada) sümboolika, tähtpäevad ja kombed, mõningad tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid;

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid;

VABA AEG – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

Õppetegevused

II kooliastmes julgustab õpetaja õpilast võõrkeeles suhtlema, suurendades suulise suhtluse kõrval järkjärgult kirjalike tööde mahtu. Kuulamis- ja rääkimisoskuse kõrval muutuvad tähtsaks ka lugemis- ja kirjutamisoskus, sh õigekirjaoskuse ja loovuse süstemaatiline arendamine. Jätkub põhisõnavara kiire laiendamine, õpilasi juhatakse iseseisvalt lugema. Oluline on arendada teksti mõistmise oskust. Suulist suhtlusoskust arendatakse erineva sisuga rühmatöödega, sh mängude ja rollimängudega. Kirjutamisel on tähtis tekstiloomeskuse arendamine. Teemasid käsitledes pööratakse erinevate osaoskuste kaudu tähelepanu teiste kultuuride tundmaõppimisele ning kõrvutamisele oma kultuuriga. Õpilasi harjutatakse kasutama sõnaraamatuid. Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) ülesande täitmine kuuldu ja loetu põhjal (nt tabeli täitmine, joonise täiendamine);
- 4) eri liiki etteütlused;
- 5) mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- 6) järjestusülesanded (nt sõnad lauseteks, laused/lõigud tekstiks);
- 7) eakohased projektitööd;
- 8) lühiettekanDED (nt projektitööde kokkuvõtted, huvialade tutvustamine);
- 9) rollimängud;
- 10) õppesõnastike kasutamine.

4. klassi ainekava A-võõrkeeles, 4 tundi nädalas, 140 tundi aastas

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja

Kuulamisel:

- 1) saab õpitud sõnavara ulatuses aru tekstidest ja lauludest;
- 2) mõistab konteksti abil üksikuid tekstis esinevaid tundmatuid sõnu;
- 3) oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku informatsiooni;
- 4) saab aru tunnis vajalikest korraldustest, tööjuhenditest ja pöördumistest.

Rääkimisel:

- 1) suudab õpitud sõnavara piires rääkida igapäevastest tegevustest ja harrastustest;
- 2) oskab võrrelda oma perekonda kaaslaste perekonnaga; 3) oskab küsitleda kaaslast ning saadud infot edasi anda;

- 4) oskab kasutada õpitud fraase õige intonatsiooniga;
- 5) oskab kirjeldada pilte;
- 6) oskab vestelda ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires; 7) oskab kasutada õpitud suhtluskeelendeid.

Lugemisel:

- 1) oskab leida tekstist olulist infot (kasutab valikulist lugemist);
  - 2) oskab kasutada sõnastiku abi vajaliku sõna tähenduse leidmiseks;
  - 3) saab aru kirjalikest tööjuhenditest;
  - 4) oskab kokku viia pilti kirjeldusega. Kirjutamisel
- 1) oskab õigesti kirjutada sõnu, mida vajab õppematerjalides olevate ristsõnade ja mõistatuste lahendamisel;
  - 2) oskab kirjutada õpitud teksti põhjal etteütlust ja seda parandada;
  - 3) oskab kirjutada minijutukesti;
  - 4) oskab lõpetada lauseid ja fraase;
  - 5) oskab kirjutada kirja kasutades õpitud keelendeid; 6) oskab kirjutada näidise järgi õnnitluskaarti.

Õppesisu

MINA JA TEISED – iseloom, välimus, enesetunne, tervis, suhted sõprade ja lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – kodu ja koduümbrus, sugulased, pereliikmete ametid, igapäevased kodused tööd ja tegevused.

KODUKOHT EESTI – Eesti asukoht, sümboolika ja tähtpäevad, pühad, linn ja maa, Eesti loodus, käitumine looduses, kuud, aastaajad, kuupäevad.

RIIGID JA NENDE KULTUUR – inglise keelt kõnelevate riikide (Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa, Kanada) sümboolika, Eesti naaberriigid.

IGAPÄEVAELU – õppimine ja töö, kodused toimingud, söögikorrad, hügieen, turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine, poes ja arsti juures käimine, kool ja klass, koolipäev, õppeained, ametid.

VABA AEG – huvid, vaba aja veetmise võimalused.

5. klassi ainekava A-võõrkeeles, 4 tundi nädalas, 140 tundi aastas

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lühikestest lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 2) mõistab lühikesi, lihtsaid tekste lugedes vajadust mööda mitu korda;
- 3) kirjutab lihtsate fraaside ja lausetega iseendast ja kujutletavatest inimestest ja/või objektidest;
- 4) suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluspartner on nõus teda parandama;
- 5) mõistab igapäevaseid väljendeid, mis aitavad konkreetseid lihtsaid elulisi asju ajada;
- 6) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Õppesisu

MINA JA TEISED – iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ja lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised.

KODUKOHT EESTI – Eesti asukoht, sümboolika ja tähtpäevad, pühad, linn ja maa, Eesti loodus, käitumine looduses, kuud, aastaajad, kuupäevad

RIIGID JA NENDE KULTUUR – õpitavat keelt kõnelevate riikide (Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa, Kanada) sümboolika ja tähtpäevad.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; Poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid.

VABA AEG – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

6. klassi ainekava A-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 2) mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- 3) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 4) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;
- 5) teadvustab eakohaselt õpitava maa ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 6) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;

- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Õppesisu

MINA JA TEISED – iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ja lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – kodu ja koduümbus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised. Kodukoht Eesti. Eesti asukoht, sümbolika ja tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm, käitumine looduses.

RIIGID JA NENDE KULTUUR – inglise keelt kõnelevate riikide (Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa, Kanada) sümbolika, tähtpäevad ja kombed, mõned tuntumad sündmused, saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid.

VABA AEG – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

A-võõrkeele õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus III kooliastmes

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) mõistab endale tuttavatel teemadel kõike olulist;
- 2) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane;
- 3) oskab koostada lihtsat teksti tuttavatel teemadel;
- 4) saab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtluses enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade (Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa, Kanada) kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks teisteski valdkondades ja õppeainetes;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seotud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse taotletav tase põhikooli lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Keeleteadmised

LAUSEÕPETUS: põimlaused; fraaside ja lausete ühendamine; it/there lause algul; kaudne kõne (aegade ühildumine, küsimused, korraldused, palved); kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhud; kirjavahemärgid (jutumärgid); sõnade poolitamise põhireeglid (liitsõnad); alistavad sidesõnad (however, though).

TEGUSÕNA: harvem esinevad ebareeglipärased tegusõnad (grind, sew, ...); umbisikuline tegumood (Present Simple / Past Simple, Present Perfect, Past Perfect); Passive Voice modaalteigusõnad (have to, ought, should, would, must/mustn't); tuleviku väljendamise erivõimalused; tarind to+infinitiiv, ing-vorm.

NIMISÕNA: ainsuslikud ja mitmuslikud nimisõnad; liitnimisõnad; artikli kasutamine isikunimede ja geograafiliste nimedega; väljendid artiklitega ja ilma.

OMADUSSÕNA: omadussõnade kasutamine rahvusest ja kodakondsusest kõneldes; eritüvelised võrdlusastmed (old-elder); enough/too+ omadussõna;

ASESÕNA: umbmäärased asesõnad (either, neither); umbisikulised asesõnad (it, there).

EESSÕNA: enam kasutatavad eessõnalised väljendid (take part in, look forward to); eessõnad viisimäärustes (with, without).

ARVSÕNA: protsent; aritmeetilised põhitehted; kümnendmurrud; arvsõna „0” erinev lugemine.

MÄÄRSÕNA: määrsõnade liigid ja võrdlemine; määrsõna koht lauses.

SÕNATULETUS: liitsõnad; enam kasutatavad ees- (re-, un-) ja järelliited (-ness, -ion, -ous) nimi-, omadus-, tegusõnade moodustamiseks.

Õppesisu

I ja II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

MINA JA TEISED – võimed, tugevad ja nõrgad küljed; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teiste arvestamine;

KODU JA LÄHIÜMBRUS – perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine;

KODUKOHT EESTI – loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ning maal; Eesti vaatamisväärsused;

RIIGID JA NENDE KULTUUR – õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid ja nende lühiiseloostus, tuntumate riikide nimed, rahvad, keeled;

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – tervislik eluviis ja toitumine, suhtlemine teeninduses, turvalisus; õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ning kutsevalik; töökohad;

VABA AEG – kultuuriline mitmekesisus; kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid ning reklaam.

Õppetegevused

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tähtsal kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste kujundamine. Tunnis suheldakse peaaesjalikult õpitavas võõrkeeles. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilane õpib peale harjumuspärase töö lugema lühemaid adapteerimata ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kirjutamisoskust arendatakse eri liiki loovtöid tehes. Tähelepanu pööratakse loovuse arendamisele nii suulises kui ka kirjalikus väljendusoskuses.

Õpilased hakkavad keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Õpitakse mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ja arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning nägema ja arvestama erinevaid seisukohti. Selleks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine, sh iseseisev lugemine;
- 2) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (nt ajaleheartiklid, uudised, filmid);
- 3) loovtööd (nt luuletused, lühikirjand, isiklikud kirjad, teadaanded, kuulutused, lühiülevaated);
- 4) lühireferaadid ja lihtsam uurimistöö;
- 5) projektitööd;
- 6) suulised ettekanded (nt projektitööde ja iseseisva lugemise kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt tõlkesõnaraamat, internet).

7. klassi ainekava A-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab endale tuttavalt teemal kõike olulist;

- 2) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane;
- 3) oskab koostada lihtsat teksti tuttavatel teemadel;
- 4) saab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtlemises enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade (Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa, Kanada) kultuurielu vastu, loeb võõrkeelsest eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades ja õppeainetes;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

Õppesisu

MINA JA TEISED – võimed, tugevused ja nõrkused; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teistega arvestamine.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine.

KODUKOHT EESTI – loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ja maal; Eesti vaatamisväärsused.

RIIGID JA NENDE KULTUUR – õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid ja nende lühiiseloostus, tuntumate riikide nimed, rahvad, keeled.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – tervislik eluviis ja toitumine, suhtlemine teeninduses, turvalisus; õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ja kutsevalik; töökohad.

VABA AEG – kultuuriline mitmekesisus; kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid ja reklaam.

8. klassi ainekava A-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru vahetussuhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttavalt igapäevaeluga seotud teemal;
- 2) mõistab tele- ja raadiosaateid ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti;

- 3) suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. on võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav;
- 4) kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti. Spontaanses kõnes esineb vigu, hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.
- 5) mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut;
- 6) suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist; 7) oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.
- 8) oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi);

Õppesisu

MINA JA TEISED – võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen nõrk, mida vaja arendada (sama teiste kohta); sõprus-, armastussuhted, sallivus; kultuurispetsiifilised käitumismaneerid ja oskus nendega arvestada.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.

KODUKOHT EESTI – loodusrikkused ja nende hoidmine linnas ja maal (prügiliigid, taaskasutamise võimalused jmt); linna- ja maaelu võrdlus; tuntumad vaatamisväärsused Eestis.

RIIGID JA NENDE KULTUUR – inglise keele kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus, teiste maailmas tuntumate riikide nimed, rahvad ja keeled, mida nad räägivad.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (sport, puhkus, reisid jmt), tervislikud toitumisharjumused; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, hotell, postkontor, rongi- ja bussijaam jmt); turvalisust tagavate käskude ja keeldude mõistmine (liiklus, loodus, linnakeskkond jmt); ametite ja nendega seonduvate töökohtadega seotud sõnavara, edasiõppevõimalused.

VABA AEG – spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; eri kultuuride eripära ja kooseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud; erinevate reklaamtekstide mõistmine tarbija seisukohast.

9. klassi ainekava A-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab endale tuttavatel teemadel kõike olulist;

- 2) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgi ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane;
- 3) oskab koostada lihtsat teksti tuttavatel teemadel;
- 4) saab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtluses enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, interneti) vajaliku info otsimiseks teisteski valdkondades ja õppeainetes;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

Õppesisu

MINA JA TEISED – võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen nõrk, mida vaja arendada (sama teiste kohta); sõprus-, armastussuhted, sallivus; kultuurispetsiifilised käitumismaneerid ja oskus nendega arvestada.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.

KODUKOHT EESTI – loodusrikkused ja nende hoidmine linnas ja maal (prügiliigid, taaskasutamise võimalused jmt); linna- ja maaelu võrdlus; tuntumad vaatamisväärsused Eestis.

RIIGID JA NENDE KULTUUR – inglise keele kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus, teiste maailmas tuntumate riikide nimed, rahvad ja keeled, mida nad räägivad.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (sport, puhkus, reisid jmt), tervislikud toitumisharjumused; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, hotell, postkontor, rongi- ja bussijaam jmt); turvalisust tagavate käskude ja keeldude mõistmine (liiklus, loodus, linnakeskkond jmt); ametite ja nendega seonduvate töökohtadega seotud sõnavara, edasiõppevõimalused.

VABA AEG – spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; eri kultuuride eripära ja koeksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud; erinevate reklaamtekstide mõistmine tarbija seisukohast.

B-võõrkeel

Saksa keel ja vene keel

Õppeaine kirjeldus

B-võõrkeele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlemisvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskaitsele ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasisi õpinguid ja tegevust ühiskonnas. Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, aga eriti seoste nägemine A-võõrkeelega. A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemus ja omandatud õpioskused toetavad B-võõrkeele õppimist. Samuti arvestatakse teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste õppeainete kaudu. Võõrkeele kui õppeaine ja suhtlusvahendi omandamine on tegevus, mis nõuab õppijalt pikaajalist pingutust ning aktiivset osalust. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeelt võib kasutada vajaduse korral selgituste andmiseks. Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ja lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte. Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamise juurde. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste.

Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujuneb suhtluspädevus. Kõigis kooliastmes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest. Oluline on õpioskuste arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ning hinnata oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi. Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ja lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte. Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktilistest põhiprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetselt abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest). Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Kõigis kooliastmes on oluline osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Motivatsiooni suurendamiseks on soovitatav aidata leida

kirjasõpru ning korraldada õppereise, õpilasvahetusi ja kohtumisi õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega.

Kõigis kooliastmes on oluline õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija iga edusammu. Õppimist toetab kujundav hindamine. Igal õppeperioodil peab õpilane saama tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis. Tunnustama peab ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse õppeprotsessis normaalse õppimise osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida. Õpetaja hinnangute kõrval kasutatakse õppes ka enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid, võttes vajaduse korral abiks nt Euroopa keelemapi.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli B-võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest (Venemaa, Saksamaa, Austria ja Šveits) ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

B-võõrkeele õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele kultuuriruumist;
- 5) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid; 6) seab endale õpieesmärgid ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi; 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse taotletav tase 6. klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A1.1–A1.2	A1.1–A1.2	A1.1–A1.2	A1.1–A1.2

Saksa keel

6. klassi ainekava B-võõrkeeles, 4 tundi nädalas, 140 tundi aastas

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest, lauludest; mõistab konteksti abil neis esinevaid üksikuid tundmatuid sõnu;
- 2) oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku informatsiooni; eristab selgelt kuni kolme vestluses osalenu kõnet;
- 3) oskab vestelda ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires; rääkida igapäevastest tegevustest ja harrastustest; küsitleda oma kaaslast ja saadud infot edastada;
- 4) kasutada õpitud fraase õige intonatsiooniga; kirjeldada pilte; hääldada kõiki võõrhäälikuid korrektselt.
- 5) oskab leida tekstist olulist; saab aru lühitekstidest, kasutades piltide, konteksti või sõnaraamatu abi; on tuttav erinevate lugemisstrateegiatega.
- 6) oskab täita aadressi ja isiklikke andmeid sisaldavat ankeeti; eeskuju järgi kirjutada küllakutset ja õnnitluskaarti; kirjutada sõbrale kirja ja elektronkirja;
- 7) lõpetada lauseid ja fraase; kirjutada õpitud teksti põhjal etteütlust ja seda parandada;
- 8) on omandanud esmased teadmised saksa keele kultuuriruumist (Saksamaa, Austria, Šveits; tähtsamad linnad, kombed);
- 9) seab endale õpieesmärke, hindab oma saavutusi koos kaaslaste ja õpetajaga.

Õppesisu

MINA JA TEISED – enese ja kaaslaste tutvustus, vanus, hobid, välimus, enesetunne.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – pereliikmed, sugulased, kodu asukoht, ruumid, sisustus.

KODUKOHT EESTI - riik, lipp, sümbolid, pealinn, tähtsamad linnad, aastaajad, ilm.

IGAPÄEVAELU – päevaplaan, tunniplaan, tegevused kodus ja koolis, koolitarbed, sisseostude tegemine kirjatavete kaupluses ja kohvikus.

VABA AEG – lemmiktegevused ja eelistused.

B-võõrkeele õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- 2) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 3) mõistab õpitud temaatika piires olulist;
- 4) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 5) hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
- 6) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 7) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse taotletav tase põhikooli lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A2.2	A2.2	A2.2	A2.2

7. klassi ainekava B-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru kuuldust, kui vestlus on tuttavalt igapäevaeluga seotud teemal;
- 2) mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi;
- 3) oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust, saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega;
- 4) loeb lühikesi lihtsaid tekste (nt ürituste kavad, postkaardid, meilid, kuulutused, sildid, teeviidad, lühiankeedid, -küsimustikud, -teated, -sõnumid) ja leiab neist vajaliku faktiinfo;
- 5) saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhistest, tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku;
- 6) oskab lühidalt kirjutada iseendast ja teisest inimesest, oskab täita lihtsat küsimustikku.
- 7) seab endale õpieesmärke, hindab oma saavutusi koos kaaslaste ja õpetajaga;
- 8) tuleb toime paaris- ja rühmatööga kaasnevate rollidega ja toetab kaasõpilasi õppimisel.

Õppesisu

MINA JA TEISED – päritolu; suhted sõprade, perekonna ja lähikondsetega; iseloom ja käitumine, võimed ja tervis; välimus ja riietus; ühised tegevused.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – oma tuba, mööbel; igapäevased tegevused kodus, sündmused pere ja sõprade ringis, koos veedetav aeg; koduloomad, nende elutingimused.

KODUKOHT EESTI – elu maal, maatööd; vee säästlik tarbimine; loodus ja ilm, aastaajad; tähtpäevad.

RIIGID JA NENDE KULTUUR – aastaringi tähtsamad, meedias kajastatud sündmused; tähtpäevad ja kombed.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – koolielu, erinevad klassiruumid, oma klass, koolipäev, õppeained, huviringid, unelmate kool; arsti vastuvõtul.

VABA AEG – külaliste vastuvõtmine; erinevad vaba aja veetmise võimalused; telekava; piletite ostmine ja kinokülastus; erinevad muusikastiilid; sport, iidolid ja eeskujud; spordivigastused, turvalisus ja esmaabi osutamine.

8. klassi ainekava B-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavalt teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt;
- 2) oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi; kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle;
- 3) suudab alustada ja lõpetada lühivestlust, kuid ei suuda seda juhtida;
- 4) loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid); leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest;
- 5) koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi;
- 6) kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse); koostab lühisõnumeid;
- 7) kasutab erinevatest autentsetest allikatest (ajalehed, ajakirjad, internet) pärinevat infot;
- 8) töötab õpetaja osalisel juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) teab edukriteeriume, hindab õpetaja ja kaaslaste abiga oma tugevaid ja nõrku külgi.

Õppesisu

MINA JA TEISED – huvid ja võimed; oma õpioskuste kirjeldamine; suhted sõprade ja lähikondsetega; eeskujud ja iidolid, tulevikuplaanid.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – kodukoha tuntumad vaatamisväärsused ja nende tutvustamine külalistele; perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.

KODUKOHT EESTI – loodus, looduskaitse, keskkonnaprobleemid. Riigid ja nende kultuur

– Saksamaa, Austria ja Šveitsi sümboolika, tähtpäevad ja kombed; tuntud tegelased ajaloo- ja kultuurivaldkonnast, kuulsad teadlased ja nende saavutused; Saksamaa naaberriigid ja liidumaad; Berliini sõjajärgne ajalugu. Eakaaslaste elu teistes riikides.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – suhtlemine teeninduses; turvalisus; koolielu; koolitee; tee küsimine ja juhatamine; elukutsed, vajalikud omadused.

VABA AEG – erinevad meediavahendid; internet, blogid, mobiiltelefoni kasutamine; erinevad vaba aja veetmise viisid; ohud; turvalisus. Tuntud kultuuritegelased.

9. klassi ainekava B-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

1) suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot; 2) saab aru olmesfääris kuulnud suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis).

Vajab sageli kuuldu täpsustamist.

3) oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest;

4) oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi;

5) suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemadel, kuid võib vajada abi;

6) kasutab õpitud põhisoovara ja lausemalle valdavalt õigesti, spontaanses kõnes on vigu.

Kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist;

7) loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ajakavad, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel;

8) oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesti oma kogemustest ja ümbritsevast.

Koostab lihtsaid isiklikke kirju.

9) oskab märgata ja väärtustada kultuuride eripära;

10) kasutab erinevaid teabeallikaid vajaliku info otsimiseks, kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid;

11) oskab õpetaja abiga eesmärke seada ja enda tegevusi analüüsida.

Õppesisu

MINA JA TEISED – erinevate inimitüüpide kirjeldamine; iseloomu ja harjumuste, tugevate ja nõrkade külgede kirjeldamine; suhted perekonnas, sõpruskonnas; kogemuste jagamine ja tunnete väljendamine.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodu ja koduümbruse kirjeldamine; kohalikud vaatamisväärsused.

KODUKOHT EESTI – Eesti asukoht, sümboolika, pealinn Tallinn; loodus ja vaatamisväärsused; kliima, keskkonnaprobleemid ja neile lahenduste otsimine; tähtpäevad ja tavad; kultuuritraditsioonid. Riigid ja nende kultuur – Saksamaa, Austria, Šveits; erinevad piirkonnad, suuremad linnad, loodus; reisimisvõimalused, majutusvõimalused. IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – koolielu, koolikaaslased, suhted sõpradega, konfliktid ja nende lahendamine, suhted klassis; erinevad ametid, seostamine isikuomaduste ja hobidega; eelistused, kutsevalik; tulevikuplaanid ja unistused.

VABA AEG – tehnoloogia ja nutivahendid, nende kasutusala; interneti plussid ja miinused, arvutisõltuvus, turvalisus; erinevad puhkuse veetmise viisid, reisimine Eestis ja saksa keelt kõnelevates maades (Saksamaa, Austria, Šveits); meelelahutus, erinevad vaba aja veetmise viisid.

Vene keel

B-võõrkeele õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esimesed teadmised õpitava keele kultuuriruumist;
- 5) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid; 6) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi; 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Õppesisu

MINA JA TEISED – enese ja kaaslaste tutvustus, enesetunne, iseloom ja välimuse kirjeldus, ühised tegevused.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – korter; pereliikmed ja sugulased, pereliikmete tegevusalad; kodu asukoht, suhtlemine.

KODUKOHT EESTI – riik, pealinn, rahvused; aastaajad ja ilm.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – lihtsamad tegevused kodus ja koolis ning nendega seonduvad esemed.

VABA AEG – lemmiktegevused ja -eelistused.

6. klassi ainekava B-võõrkeeles, 4 tundi nädalas, 140 tundi aastas

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keelega seotud kultuuriruumist;
- 5) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid; 6) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi; 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleteadmised

KIRI JA HÄÄLDUS: vene tähestik. Nimede kirjutamine vene ja eesti keeles. Tähemärkide häälikuline tähendus. Sõnarõhk. Täishäälikute hääldamine eel- ja järelrõhulistes silpides, reduktsioon. Kaashäälikud. Sisihäälikute hääldamine. Häälikute sarnastumine: helilised/helitud, palataalsed/mittepalataalsed. Sõnarõhk tegusõna *быть* vormides. Sõnarõhu muutumine nimisõnade nimetava käände mitmuse vormi moodustamisel.

NIMISÕNA: grammatiline sugu: naissoost nimisõnad -a/-я-lõpuga; Meessoost sõnad, mille lõpus on kaashäälik või -й ja -a/-я (папа, дедушка, дядя); Kesksoost sõnad -o/-e-lõpuga.

Nimisõnade mitmuse nimetava käände moodustamine (ы- ja и-lõpulised meessoost ja naissoost sõnad; а- ja я-lõpulised kesksoost ja meessoost sõnad).

OMADUSSÕNA: omadussõna lõpud ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes (tüve lõpphäälik palataliseerimata/palataliseeritud; küsimused какой? какая? какое? какие?). Omadussõna ühildumine nimisõnaga ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes.

TEGUSÕNA: tegusõna *быть*: oleviku Ø-vorm; mineviku vormi moodustamine; tuleviku vormid: ainsuse/mitmuse pöördelõpud. Eitav kõneliik: Я не играю, Мальчик не играет, Мы не играем jne). Tegusõnade pööramine. Mineviku vormide moodustamine.

ASESÕNA: isikulised asesõnad. Isikuliste asesõnade käänamine. Omastavad asesõnad ainsuses ja mitmuses.

MÄÄRSÕNA: lubamine ja keelamine (можно, нельзя). Hinnangut väljendavad mäarsõnad (хорошо, плохо).

ARVSÕNA: põhiarvsõnad. Küsimus сколько лет? ja vastus (nimisõnaga год, года/лет).

ABISÕNAD: rinnastavad sidesõnad и, а, но.

LAUSE STRUKTUUR: küsimused *Кто это? Что это?* ja vastused. Küsimused *Кто это был? Что это было?* ja vastused. Subjekti ja predikaadi tähistamine (*Я играю, ты играешь, он/она играет, мы играем, вы играете, они играют; Мальчик играет, Дети играют* jne).

Õppesisu

MINA JA TEISED – enese ja kaaslase tutvustus, enesetunne, iseloom ja välimuse kirjeldus, ühised tegevused.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – korter; pereliikmed ja sugulased, pereliikmete tegevusalad; kodu asukoht, suhtlemine;

KODUKOHT EESTI – riik, pealinn, rahvused; aastaajad ja ilm.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – lihtsamad tegevused kodus ja koolis ning nendega seonduvad esemed.

VABA AEG – lemmiktegevused ja -eelistused.

B-võõrkeele õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- 2) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 3) mõistab õpitud temaatika piires olulist;
- 4) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 5) hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
- 6) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa (Venemaa) kultuuriloost;
- 7) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Õppesisu

II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

MINA JA TEISED – selline ma olen; iseloom; suhted lähikondlastega.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – kodu ja koduümbrus, kodukoha vaatamisväärsused.

KODUKOHT EESTI – Eesti asukoht ja sümbolika, riigikord, tähtpäevad ja kultuuritavad.
IGAPÄEVAELU – õppimine ja töö: koolitee, koolielu; tee küsimine ja juhendamine; hügieeni- ja toitumisharjumused; suhtlemine teeninduses; ametid ja kutsevalik.
VABA AEG – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

7. klassi ainekava B-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavatel teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste ja leiab tekstist sisalduvat infot;
- 2) oskab õpitud sõnavara ja lausemallide piires rääkida ja esitada küsimusi;
- 3) mõistab elementaarseid suulisi ja kirjalikke tööjuhiseid;
- 4) oskab kasutada koolisõnastikku;
- 5) oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste.

Õppesisu

MINA JA TEISED – selline ma olen; iseloom; suhted lähikondlastega.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – kodu ja koduümbrus, kodukoha vaatamisväärsused.

KODUKOHT EESTI – Eesti asukoht ja sümbolika, riigikord, tähtpäevad ja kultuuritavad.

IGAPÄEVAELU – õppimine ja töö: koolitee, koolielu; tee küsimine ja juhendamine; hügieeni- ja toitumisharjumused; suhtlemine teeninduses; ametid ja kutsevalik.

VABA AEG – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

Keeleteadmised

KIRI JA HÄÄLDUS: sõnarõhu muutumine nimisõnade käänamisel. Sõnarõhu muutumine tegusõnade vormides.

NIMISÕNA: mees- ja naissoost sõnad, mille lõpus on *-ь*; naissoost sõnad, mille lõpus on *-ия* (nt *Эстония, история, гимназия*); kesksõost sõnad *имя* ja *время*; kesksõost sõnad, mille lõpus on *-ие* (nt *задание*); käänete nimetused ja küsimused; sageli kasutatavad käändumatud sõnad (nt *евро, кино, метро, пальто, кофе*); käändkonnad; nimisõna käändelõpud ainsuses (I ja II käändkond). Родительный: kuuluvuse väljendamine (nt *книга брата, отец Кристины*); eitus *нет* sõnaga, koha tähistamine (küsimus *откуда?* ja vastus eessõnade *из* ja *с* abil). Предложный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *где?* ja vastus *в* ja *на* eessõnade

abil). Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *куда?* ja vastus eessõnade *в* ja *на* abil); otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega *видеть, читать, любить*).

Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega *желать, верить, помогать*; kuid *желать чего?* P.n.; *верить во что?* B.n. Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.

OMADUSSÕNA: omadussõnade ühildumine nimisõnaga ainsuses ja mitmuses.

TEGUSÕNA: I pöördkond (*еть-, ать-, ять*-lõpulised tegusõnad) ja II pöördkond (*ить*-lõpulised tegusõnad). Enesekohased tegusõnad ja nende pöördvormid (nt *интересоваться, находиться*); tegusõnade *просыпаться, причёсываться, заниматься, находиться, мыться, умываться, одеваться, начинаться, кончаться* pööramine.

ASESÕNA: omastavate asesõnade käänamine; isikuliste asesõnade käänamine.

MÄÄRSÕNA: määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine.

ARVSÕNA: järgarvsõnad; põhiarvsõnad.

EESSÕNA: eessõnade *в, на, из, с* kasutamine (koha tähistamiseks).

LAUSE STRUKTUUR: lihtõeldis ja õeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna). Küsimus *где?* ja vastus (määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine, предложный kääne). Õeldistäide (nimisõna творительный käändes). Küsimus *куда?* ja vastus (винительный kääne). Küsimus *откуда?* ja vastus (родительный kääne). Küsimused *чей? чья? чьё? чьи?* ja vastused (possessiivsete asesõnade kasutamine, родительный kääne). Küsimus *когда? какого года? в каком году?* ja vastused (nädalapäevad, kuud, kellaeg, aasta).

8. klassi ainekava B-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- 1) oskab lühidalt kirjeldada suuliselt ja kirjalikult lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid koolis ja kodus oskab alustada ja lõpetada lühivestlust;
- 2) oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi;
- 3) oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste;
- 4) suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot;
- 5) oskab lugeda üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste ja leiab tekstist sisalduvat infot.

Keeleteadmised

NIMISÕNA: käändkonnad; nimisõna käändelõpud ainsuses ja mitmuses (I ja II käändkond).

Родительный: kuuluvuse väljendamine (nt *книга брата, отец Кристины*); eitus net sõnaga, koha tähistamine (küsimus *откуда?* ja vastus eessõnade *из* ja *с* abil). Предложный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *где?* ja vastus *в* ja *на* eessõnade abil). Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *куда?* ja vastus eessõnade *в* ja *на* abil); otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega *видеть, читать, любить*). Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega *желать, верить, помогать*; kuid *желать чего? Р.п.*; *верить во что? В.п.* Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.

OMADUSSÕNA: omadussõnade käänamine ainsuses ja mitmus; võrdlusastmete moodustamine; lühivormide moodustamine.

TEGUSÕNA: I pöördkond (*еть-, ать-, ять*-lõpulised tegusõnad) ja II pöördkond (*ить*-lõpulised tegusõnad). Enesekohased tegusõnad ja nende pöördevormid (nt *интересоваться, находиться*); tegusõnade *просыпаться, причёсываться, заниматься, находиться, мыться, умываться, одеваться, начинаться, кончаться* pööramine. Verbireksioon (käänete kaupa). Tegusõnade aspektipaarid. Liikumisverbid. Eesliidetega liikumisverbid. Lihtöeldis ja öeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna). Öeldistäide (nimisõna творительный käändes).

MÄÄRSÕNA: määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine. Määrsõnade moodustamine omadussõnadest. Nädalapäevad, kuud, kellaeg, aasta). Küsimus *где?* ja vastus (määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine, предложный käänne). ARVSÕNA: järgarvsõnad. Põhiarvsõnad. EESSÕNA: eessõnade *в, на, из, с* kasutamise (koha tähistamiseks).

Õppesisu

MINA JA TEISED – internet ja elektronpost. Suhted sõpradega Venemaalt.

KODUKOHT EESTI – Eesti asukoht ja sümboolika, pealinn ja vaatamisväärsused,

RIIGID JA TEINE KULTUUR – liiklusvahendid. Venemaa asukoht, sümboolika, pealinn.

Euroopa riigid, Euroopa keelemapp. Rahvaste erinevused ja sarnasus.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – tee küsimine ja juhatamine, hügieeni- ja toitumisharjumused, suhtlemine teeninduses. Tervislik eluviis.

VABA AEG – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid, reklaam.

9. klassi ainekava B-võõrkeeles, 3 tundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- 1) tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- 2) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 3) mõistab õpitud temaatika piirides olulist;
- 4) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 5) hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
- 6) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 7) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleteadmised

NIMISÕNA: mees- ja naissoost sõnad, mille lõpus on *-ь*. Naissoost sõnad, mille lõpus on *-ия* (nt *Эстония, история, гимназия*). Kesksoost sõnad *имя* ja *время*; kesksoost sõnad, mille lõpus on *-ие* (nt *здание*). Üldsoost nimisõnad (nt *сирота, коллега, умница*). Käänete nimetused ja küsimused. Sageli kasutatavad käändumatud sõnad (nt *евро, кино, метро, пальто, кофе*). Käändkonnad; nimisõna käändelõpud ainsuses (I ja II käändkond). Ees-, isa- ja perekonnanimede käänamine. Родительный: kuuluvuse väljendamine (nt *книга брата, отец Кристины*); eitus *нет* sõnaga, kohta tähistamine (küsimus *откуда?* ja vastus eessõnade *из* ja *с* abil); Предложный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *где?* ja vastus *в* ja *на* eessõnade abil). Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *куда?* ja vastus eessõnade *в* ja *на* abil); otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega *видеть, читать, любить*). Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega *желать, верить, помогать*; kuid *желать чего? Р.п.; верить во что? В.п.* Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.

OMADUSSÕNA: omadussõnade käänamine ainsuses ja mitmuses; võrdlusastmete moodustamine; lühivormide moodustamine.

TEGUSÕNA: verbireksioon (käänete kaupa). Tingiv kõneviis ja selle vormi moodustamine. Käskiv kõneviis ja selle vormi moodustamine. Liikumisverbid. Eesliidetega liikumisverbid. Tegusõnade aspektipaarid.

ASESÕNA: omastavate asesõnade käänamine. Küsivad ja eitavad asesõnad ja nende käänamine. Näitavad asesõnad ja nende käänamine. Isikuliste asesõnade käänamine.

MÄÄRSÕNA: määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine. Määrsõnade moodustamine omadussõnadest.

ARVSÕNA: järgarvsõnad. Põhiarvsõnad.

LAUSE STRUKTUUR: lihtöeldis ja öeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna). Küsimus *где?* ja vastus (määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine, предложный kääne). Öeldistäide (nimisõna творительный käändes). Küsimus *куда?* ja vastus (винительный kääne). Küsimus *откуда?* ja vastus (родительный kääne). Küsimused *чей? чья? чьё? чьи?* ja vastused (possesiivsete asesõnade kasutamine, родительный kääne). Küsimus *когда? какого года? в каком году?* ja vastused (nädalapäevad, kuud, kellaeg, aasta).

Õppesisu

MINA JA TEISED – võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen tugev/nõrk (sama teiste kohta); iseloomu ja välimust kirjeldav sõnavara; kehaosad, kuidas olla terve, kergemad terviseprobleemid (peavalu, palavik jmt); suhted sõprade ja lähikondlastega: nt sõprus- ja armastussuhted ja nendega seonduvad probleemid.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; elukoha kirjeldus (maja, tuba jmt); kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine, pereliikmete kodused tööd ja tegevused.

KODUKOHT EESTI – Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), põhiline sümboolika (lipp, rahvuslill ja,-lind jmt), põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt) ja kultuuritavad (laulu- ja tantsupeod jmt); mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; linna- ja maaelu kirjeldav sõnavara; ilmastikunähtused; käitumine ja tegevused looduses eri aastaegadel; loodusrikkused (mets, puhas õhk, vesi, loomad jmt) ja nende hoidmine linnas ja maal (prügiliigid, materjalid, taaskasutamise võimalused jmt).

RIIGID JA NENDE KULTUUR – õpitava keele riigi (Venemaa) olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombed; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide (Venemaa) lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ – tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), transpordivahendid; koolitee ja koolipäeva kirjeldus; kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; toiduained, tervislik toiduvalik, igapäevane hügieen;

sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, transport jmt) ja helistamine; tuntumad ametid, nendega seotud tegevused, edasiõppe võimalused (koolitüübid jmt).

VABA AEG – huvid (sport, filmid, raamatud, kolleksioneerimine, reisimine jmt); erinevad vaba aja veetmise viisid (üksi, sõprade, pereliikmetega jmt), eelistuste põhjendamine; erinevad spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; erinevate kultuuride eripära mõistmine ja kooseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (ajakirjandus, raadio, televisioon, Internet) ja nende eakohased kasutamismõisted, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud; erinevate reklaamtekstide mõistmine tarbija seisukohast.

Koeru Keskkool

Keeleoskustasemed A1.1.-C1

Osaoskuste õpitulemused

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A1.1	Tunneb väga aeglaselt ja selges sidusas kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid; arusaamist toetab pildimaterjal. Reageerib pöördumistele adekvaatselt (nt tervitused, tööjuhised). Tunneb rahvusvaheliselt kasutatavaid lähedase hääldusega sõnu (nt hamburger, film, takso, kohv).	Tunneb õpitava keele tähemärke. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad (sh rahvusvaheliselt kasutatavad) ja fraasid. Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses; arusaamist võib toetada pildimaterjal.	Oskab vastata väga lihtsatele küsimustele ning esitada samalaadseid küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires. Vajab vestluskaaslase abi, võib toetuda emakeelele ja žestidele.	Tunneb õpitava keele kirjatähti, valdab kirjatehnikat, oskab õpitud fraase ja lauseid ümber kirjutada (ära kirjutada). Oskab kirjutada isikuandmeid (nt vihiku peale). Koostab lühikesi lauseid õpitud mallide alusel.	Kasutab üksikuid ära-õpituid tarindeid ja lausemalle, kuid neiski tuleb ette vigu.
A1.2	Saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi. Vajab kordamist, osutamist, piltlikustamist vms.	Loeb lühikesi lihtsaid tekste (nt ürituste kavad, postkaardid, meilid, kuulutused, sildid, teeviidad, lühiankeedid, küsimustikud, -teated, -sõnumid) ja leiab neist vajaliku faktiinfo. Saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhistest. Lugemise tempo on väga aeglane, teksti mõistmiseks võib vaja minna korduvat lugemist. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku.	Oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. Saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega; vajab vestluskaaslase abi. Hääldusvead võivad põhjustada arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.	Oskab lühidalt kirjutada iseendast ja teisest inimesest. Oskab täita lihtsat küsimustikku. Tunneb õpitud sõnavara õigekirja. Kasutab lause alguses suurtähte ja lause lõpus õiget kirjavahemärki.	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A2.1	Mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavalt teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt. Vajab kordamist ja selget hääldust.	Loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid); leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest. Lugemise tempo on aeglane. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada koolisõnastikku.	Oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi. Kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle. Suudab alustada ja lõpetada lühivestlust, kuid ei suuda seda juhtida. Kõne on takerduv, esineb hääldusvigu.	Koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi. Kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse); koostab lühisõnumeid. Oskab kasutada sidesõnu <i>ja, ning</i> jt. Oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste, abivahendina kasutab õpiku- või koolisõnastikku.	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.

Koeru Keskkool

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B1.1	<p>Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuulust, kui vestlus on tuttav igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.</p>	<p>Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.</p>	<p>Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.</p>	<p>Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, ekiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb <i>online</i>-vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).</p>	<p>Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.</p>

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B2.1	<p>Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejad on rohkem kui kaks.</p> <p>Saab aru loomuliku tempoga kõnest.</p>	<p>Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid.</p> <p>Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.</p>	<p>Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.</p>	<p>Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar).</p> <p>Põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.</p>	<p>Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee väärnimõistmist põhjustavaid vigu. Aegajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.</p>
B2.2	<p>Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti.</p> <p>Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad tarindid.</p>	<p>Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta.</p> <p>Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.</p>	<p>Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega.</p> <p>Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keeleregistri. Kõnerütmit ja -tempo on tunda emakeele mõju.</p>	<p>Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane.</p> <p>Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot.</p> <p>Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili).</p> <p>Lausesiseseid kirjavahemärke kasutab enamasti reeglipäraselt.</p>	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
C1	Mõistab pingutuseta ka abstraktsetel ja tundmatutel teemadel kuuldut (nt film, pikem vestlus, vaidlus). Suudab kriitiliselt hinnata kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme. Mõistmist võivad raskendada haruldased idioomid, võõras aktsent, släng või murdekeel.	Loeb pikki keerukaid erineva registri ja esituslaadiga tekste. Loeb kriitiliselt, oskab ära tunda autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtted. Stiilinüanssidest, idiomatikast ning teksti keerukatest üksikasjadest arusaamine võib nõuda kõrvalist abi (nt sõnastik, emakeelekõneleja nõuanne).	Väljendab ennast ladusalt ja spontaanselt. Suudab raskusteta ja täpselt avaldada oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel. Keelekasutus on paindlik ja loominguline. Suudab saavutada suhtluseesmärke. Sõnavara on rikkalik, võib esineda üksikuid vigu sõnade semantilistes seostes, reksioonistruktuurides ja sõnajärjes.	Oskab kirjutada põhjalikku ülevaadet mitmest kirjalikust allikast saadud teabe põhjal (nt retsensioon, arvustus). Suudab toimetada kirjalikke tekste. Oskab kirjutada loogiliselt üles ehitatud kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ning mida on hea lugeda. Võib esineda juhuslikke õigekirja- ja interpunktsioonivigu.	Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ning neid on raske märgata.